

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Комплексне статистичне дослідження інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств харчової промисловості є надзвичайно актуальним, адже виявлення галузевих та територіальних особливостей дає змогу визначити основні проблеми розвитку, подолання яких є важливим для економіки країни, аналіз отриманих результатів на держаному рівні забезпечить оптимізацію структурних зрушень в економіці і соціальній сфері держави.

Ще однією причиною, що зумовлює необхідність інноваційного розвитку промисловості, є вступ України до Світової організації торгівлі, що вимагає відповідності якості вітчизняної продукції загальноприйнятим світовим стандартам та її конкурентоспроможності у порівнянні з іноземною. Проте покращення матеріально-технічної бази підприємств, здійснення дослідних розробок характеризуються значною капіталомісткістю. У свою чергу, від обсягів фінансового забезпечення залежить якість інноваційних розробок та швидкість впровадження нововведень, що потребує залучення власних фінансових ресурсів (як власних, так і у випадку їх нестачі – зовнішніх інвестицій), що зумовлює актуальність дослідження проблем фінансування інноваційної діяльності підприємств харчової промисловості.

Незважаючи на велику кількість досліджень у даному напрямку, питання розробки ефективного механізму активізації інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності та визначення оптимального співвідношення власних та залучених джерел фінансування залишаються відкритими. Залежність країни від імпорту продуктів харчування, надмірні масштаби яких обумовлюють відтік з країни великих коштів для інвестування країн-імпортерів своєї продукції в Україну, роблять неможливим створення нових робочих місць, необхідних для забезпечення повної зайнятості робочої сили та сприяння інноваційному розвитку економіки країни. Однак формування України як держави з розвиненими високими технологіями неможливо без впровадження нових технологій, які зможуть витримати жорстку конкуренцію [1].

Характерною рисою сучасної науки є системний підхід до об'єктів дослідження, згідно з яким об'єкт розглядається як цілісна система, що об'єднує певну множину взаємозв'язаних і взаємодіючих елементів в єдине ціле, і водночас є підсистемою системи більш високого рівня. Склад елементів і спосіб їх об'єднання визначають структуру системи. Зв'язок, цілісність і зумовлена ними структура - такі відмінні риси будь-якої системи [2].

Інноваційно-інвестиційну діяльність слід розглядати як особливу форму інвестиційної діяльності, що реалізується у системі індивідуальних, колективних та суспільних дій наукового, технологічного, організаційного, виробничого, фінансового

і комерційного характеру, здійснення яких призводить до впровадження у практичну діяльність нововведень з метою досягнення соціально-економічної вигоди [3].

Проте, на жаль, більшість інвестицій в інноваційні проекти в Україні, і харчова промисловість – не виключення, здійснюються за власні засоби суб'єктів підприємницької діяльності. Резерви, які залучаються на фондовому ринку, і довгострокові кредити банків є несуттєвими, а витрати державного і місцевого бюджетів, у тому числі і державні цільові фонди, є недостатніми.

Статистичні дані свідчать, що основними джерелами фінансування інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств в Україні є власні кошти суб'єктів господарювання (можуть виступати у вигляді прибутку, який залишився у розпорядженні підприємства, та амортизаційних відрахувань). Їх частка у загальних витратах на інноваційну діяльність зросла з 60,6 % у 2014 р. до 65 % у 2015 р. Крім того, до власних фінансових ресурсів відносять кошти, що виникають при реалізації надлишкових активів підприємства, інноваційної продукції, що користується попитом. Останнім часом спостерігається зростання залучення іноземних інвестицій, що спричинює як позитивні, так і негативні наслідки.

За даними Держкомстату, індекси виробництва продукції харчової промисловості за 2000-2014 рр. представлено у вигляді графіка на рисунку 1 [4].

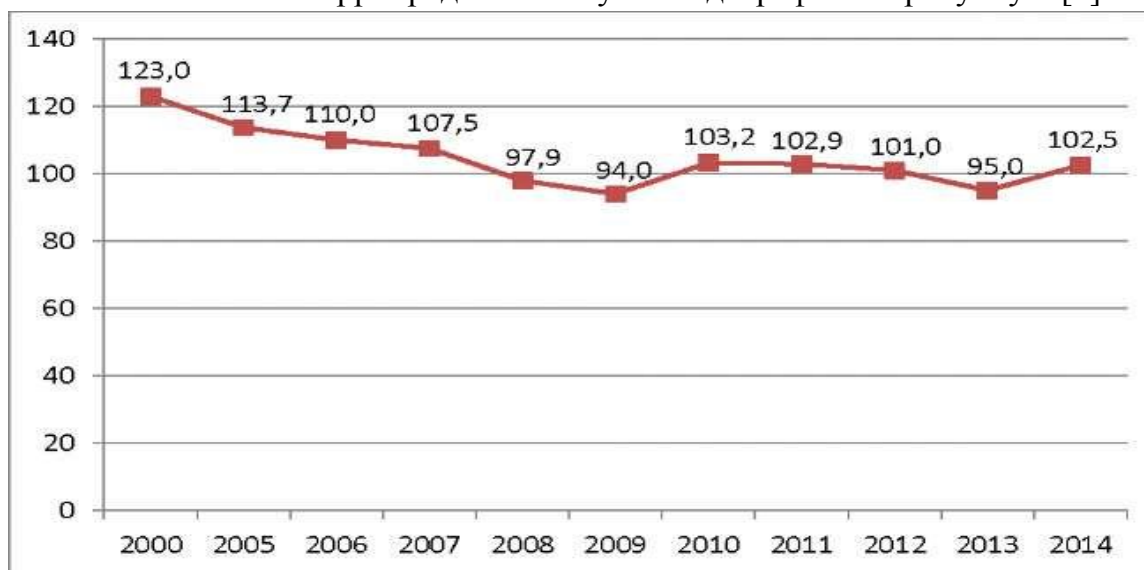

Рис. 1. Динаміка індексів виробництва продукції харчової промисловості впродовж 2000-2014 рр.

Україна характеризується значними за світовими мірками обсягами виробництва різних видів продовольчої продукції, такими як: зернові та зернобобові культури, цукрові буряки, соняшник і соняшникова олія, картопля та деякі молочні продукти, мед. Серед інших країн світу Україна має найбільш сприятливий природний, людський, геополітичний і ресурсний потенціали для розвитку харчової промисловості, раціональне використання яких забезпечило б їй провідне місце на світовому й регіональних продовольчих ринках. За рівнем виробництва продукції на душу населення Україна не поступається як країнам Європи, так і світу, однак, постерігається неоднорідність розвитку цієї галузі та, як наслідок, її недоліки.

Література:

1. Пашнюк Л. О. Харчова промисловість України: стан, тенденції та перспективи розвитку / Л. О. Пашнюк // Економічний часопис - XXI. – 2012. – № 9/10. – С. 60–63.
2. Дейнеко Л. В. Харчова промисловість України: ефективність використання виробничих ресурсів і кадрового потенціалу / Л. В. Дейнеко, Е. І. Шелудько. НАН України. Ін-т. екон. та прогноз. НАН України. – К., 2013. – 120 с.
3. Крисанов Д. Ф. Система гарантування безпечності та якості харчової продукції в Україні: ретроспектива та рівень сформованості у європейському вимірі / Д. Ф. Крисанов // Економіка харчової промисловості. – 2013. – № 4. – С. 5–12.
4. Офіційний сайт державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.